

Úlohy ke kurzu *Logický proseminář*, část IV

(2. dubna 2009)

IV.1 Rozhodněte, které z následujících formulí jsou axiomy kalkulu *HK* pro predikátovou logiku:

- (a) $\forall x \exists y R(x, y) \rightarrow (\exists x \forall y R(x, y) \vee \forall x \exists y R(x, y))$,
- (b) $(R(f(x, y), x) \rightarrow R(x, f(x, y))) \rightarrow \exists y (R(y, x) \rightarrow R(x, y))$,
- (c) $\forall x \forall y (R(x, y) \rightarrow R(y, x)) \rightarrow \forall y (R(f(x, y), y) \rightarrow R(y, f(x, y)))$,
- (d) $(\neg \forall x \neg R(x, y) \rightarrow \neg \exists y R(x, y)) \rightarrow ((\neg \forall x \neg R(x, y) \rightarrow \exists y R(x, y)) \rightarrow \forall x \neg R(x, y))$,
- (e) $\forall x \forall y (R(x, y) \rightarrow R(y, x)) \rightarrow \forall y (R(f(x, z), y) \rightarrow R(y, f(x, z)))$,
- (f) $\forall x \forall y (R(x, y) \rightarrow R(y, x)) \rightarrow \forall x (R(x, z) \rightarrow R(z, x))$,
- (g) $\forall y R(x, y) \rightarrow (\neg \forall y R(x, y) \rightarrow R(x, y))$.

IV.2 Dokažte, že když x nemá volný výskyt ve formuli φ , pak $\vdash \forall x \varphi \equiv \exists x \varphi$.

IV.3 Dokažte v HK:

- (a) $\vdash \forall x (\varphi \wedge \psi) \equiv (\forall x \varphi \wedge \forall x \psi)$,
- (b) $\vdash \exists x (\varphi \vee \psi) \equiv (\exists x \varphi \vee \exists x \psi)$,
- (c) $\vdash \neg \exists x \varphi \rightarrow \neg \forall x \varphi$,
- (d) $\vdash \neg \exists x \varphi \rightarrow \forall x \neg \varphi$,
- (e) $\vdash \forall x \varphi \rightarrow \forall x (\varphi \vee \psi)$,
- (f) $\vdash \forall x (\varphi \rightarrow \psi) \rightarrow (\forall x \neg \psi \rightarrow \forall x \neg \varphi)$,
- (g) $\vdash \exists x (\varphi \rightarrow \neg (\psi \vee \chi)) \rightarrow \exists x (\varphi \rightarrow (\neg \psi \wedge \neg \chi))$,
- (h) $\vdash \forall x (\varphi \rightarrow \neg \psi) \equiv \neg \exists x (\varphi \wedge \psi)$,

IV.4 Mějme teorii Γ , která má jazyk $\{\circ\}$ s jediným binárním predikátem a axiomy

$$A1: \forall x \forall y \forall z (x \circ y \wedge y \circ z \rightarrow x \circ z),$$

$$A2: \forall x \forall y (x \circ y \vee y \circ x).$$

Dokažte v HK, že platí:

- (a) $\Gamma \vdash \forall x (x \circ x)$,
- (b) $\Gamma \vdash \forall x \exists y (x \circ y \vee y \circ x)$,
- (c) $\Gamma \vdash \forall x \forall y \forall z \forall w (x \circ y \wedge y \circ z \wedge z \circ w \rightarrow x \circ w)$.